

Нагадуємо, що правові засади застосування спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності, а також справляння єдиного податку встановлені главою 1 розділу XIV Податкового кодексу України (далі – ПКУ).

Відповідно до ст. 292 ПКУ доходом для фізичної особи – підприємця є дохід, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі. При цьому до доходу не включаються отримані такою фізичною особою пасивні доходи у вигляді процентів, дивідендів, роялті, страхові виплати і відшкодування, доходи у вигляді бюджетних грантів, а також доходи, отримані від продажу рухомого та нерухомого майна, яке належить на праві власності фізичній особі та використовується в її господарській діяльності.

Пунктом 292.4 ст. 292 ПКУ визначено, що при наданні послуг, виконанні робіт за договорами доручення, комісії, транспортного експедирування або за агентськими договорами доходом є сума отриманої винагороди повіреного (агента).

Згідно з п. 296.1 ст. 296 ПКУ фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку першої і другої груп та платники єдиного податку третьої групи, які не є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення отриманих доходів.

Фізичні особи – підприємці – платники єдиного податку третьої групи, які є платниками податку на додану вартість, ведуть облік у довільній формі шляхом помісячного відображення доходів та витрат.

Облік доходів та витрат може вестися в паперовому та/або електронному вигляді.

Слід зазначити, що наказом Міністерства фінансів України від 26.11.2020 №728 «Про визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства фінансів України від 19 червня 2015 року №579» з 1 січня 2021 року втратили чинність форми Книги обліку доходів, Книги обліку доходів і витрат та порядки їх ведення, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 19.06.2015 №579, та скасовано реєстрацію книг у податкових органах.

Проте зміни, запроваджені з 01.01.2021 Законом №786 щодо форми обліку доходів і витрат у довільній формі (в паперовому вигляді (зошиті, журналі тощо) чи в електронному вигляді (в електронній таблиці у файлі Excel, Word тощо), не скасовують обов'язку дотримуватися платниками єдиного податку першої – третьої груп вимог заповнювати податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця (далі – податкова декларація) на підставі первинних документів у відповідності до норм п. 44.1 ст. 44 ПКУ, які мають право вивчати та перевіряти контролюючі органи під час проведення перевірок згідно з п. п. 20.1.6 п. 20.1 ст. 20 ПКУ.

Згідно з п. 44.1 ст. 44 ПКУ для цілей оподаткування платники податків зобов'язані вести облік доходів, витрат та інших показників, пов'язаних з визначенням об'єктів оподаткування та/або податкових зобов'язань, на підставі первинних документів, регістрів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, інших документів, пов'язаних з обчисленням і сплатою податків і зборів, ведення яких передбачено законодавством.

Платникам податків забороняється формування показників податкової звітності, митних декларацій на підставі даних, не підтверджених документами, що визначені абзацом першим п. 44.1 ст. 44 ПКУ.

Враховуючи викладене, фізична особа – підприємець – платник єдиного податку при отриманні коштів від надання послуг, виконання робіт за договорами доручення, комісії, транспортного експедирування або за агентськими договорами в обліку доходів/обліку доходів і витрат відображає всю суму коштів, яка надійшла на поточний рахунок платника податку та/або яку отримано готівкою, за такими договорами.

Разом з цим, при заповненні податкової декларації до доходу включається сума отриманої винагороди повіреного (агента).